

Cirkulärnr: 2000:50
Diariernr: 2000/1329
P-cirknr: 2000-2:8
Nyckelord: Pension
Handläggare: Anna Lind
Sektion/Enhet: Förhandling
Datum: 2000-05-16
Mottagare: Kommunstyrelse
Personal
Ekonomi
Rubrik: Överenskommelse om ändringar i och tillägg till Pensions-
och försäkringsavtalet PFA 98
Bilagor: PFA 98

Personalpolitik: 2000:2-8

Nyckelord: Pension

Förhandling
Anna Lind

2000-05-16

Kommunstyrelse
Personal
Ekonomi

Överenskommelse om ändringar i och tillägg till Pensions- och försäkringsavtalet PFA 98

Överenskommelse har träffats med de fackliga motparterna om ändringar i och tillägg till Pensions- och försäkringsavtalet - PFA 98.

Bakgrund

När avtal 1998-06-12 träffades om PFA 98 konstaterade parterna i form av ett antal protokollsanteckningar att vissa justeringar skulle bli nödvändiga att göra omgående.

Dessutom har pensionsadministratörerna under sitt utvecklingsarbete upptäckt att avtalet inte reglerar alla pensionssituationer eller att avtalet innehåller vissa felskrivningar.

Från kommuner har väckts önskemål om vissa kompletterande och ändrade regler.

Kommunal har tagit upp frågan om att deras extra pensionsavgift enligt HÖK (1,1 %) också bör kunna få avsättas till individuell del (extern fondering).

Under den tid förhandlingarna har pågått har partsförhållandena något förändrats. Detta beskrivs i överenskommelsen och är anledningen till att under-tecknandet har skett per den 2 maj 2000.

Införda förändringar

Överenskommelsen om ändringar i och tillägg till pensions- och försäkringsavtal – PFA 98 innebär i huvudsak följande

- Pensionsbehållningen 1998-99

Kommunen kan fatta beslut om att hela pensionsbehållningen för åren 1998 och 1999 skall avsättas till den försäkring som arbetstagaren valt som individuell del. Beslut om sådan avsättning ska meddelas arbetstagaren i samma ordning som beslut om att avsätta mer än en procent till individuell del, senast den 30 september 2000.

- Kommunals extraavgift på 1,1%

HÖK har ändrats så att kommunen kan fatta beslut om att avsätta även Kommunals extraavgift på 1,1 procent till individuell del.

- Individuell del

PFA § 13 har till sitt innehåll justerats för att följa terminologin i Inkomstskattelagen. Dessutom har bestämmelserna om den individuella delen och arbetstagarens rätt att göra ett individuellt val givits en tydligare formulering vad avser valbara försäkringsgivare. De valbara försäkringsgivarna är de som förmedlar pensions- eller fondförsäkring. Av dessa bolag, föreningar, agenter och filialer är ett stort antal sådana som inte kommer att vara intresserade av att förmedla försäkring till kommunala arbetstagare. I syfte att förhindra att arbetstagare enligt kollektivavtalet ges rätt att välja försäkring i vilken han inte tas emot, har PB tillförts en bestämmelse om att endast försäkringsgivare som förklarar sig vara intresserade att delta i valet, på förfrågan från arbetsgivaren, är valbara. § 13 har tillförts en anmärkning med ett konstaterande om att meddelat val gäller tills vidare. Denna anteckning får till följd att arbetsgivaren inte måste genomföra valet varje år, utan endast om arbetstagare initierar byte.

De centrala parterna har även formulerat sin syn på frågan huruvida försäkringen är arbetsgivarägd eller inte genom att i central protokollsanteckning konstatera att arbetsgivaren är försäkringstagare.

- Regler för hantering av anställningsbyten under första halvåret.

I PFA 98 lydelse 1998-06-12 omfattades den arbetstagare, som var anställd över årsskiftet 1997-98 och fortlöpande fram till 1 juli 1998, av PB från och med 1998-01-01. Detta innebar att arbetstagare som under denna period bytte arbetsgivare inom KL-sektorn kom att förlora rätten till intjänad pension per 1997-12-31 och i stället få en livränta enligt PA-KL. Det var emellertid inte de centrala parternas avsikt att ge avtalet en sådan verkan retroaktivt. Den nya överenskommelsen innebär i stället att arbetstagare som bytt arbetsgivare inom KL-kollektivet under det första halvåret skall omfattas av PB från och med den 1 januari 1998. Detta gäller även om anställningsbytet medfört anställningsuppehåll.

- Kompletterande regler för anställda enligt BEA har tillförts avtalet.

Innebörden av förändringen är att även de arbetstagare som inte omfattas av AB därför att de anvisats eller anställts med stöd av BEA omfattas av PB. Anställnings- eller anvisningsavtalet skall ha ingåtts för en tid om minst tre månader och lägst 16 timmar per vecka. De centrala parterna förutsätter att an-

ställnings- anvisningsavtal enligt BEA ingås för tid om minst tre månader. För det fall detta inte visar sig vara med verkligheten överensstämmande kommer nya förhandlingar att upptas i frågan.

Vid beräkning av pensionsavgift under sjukfrånvaro tillämpas AB § 27 mom.4 a.

- Sjukpension

Reglerna om sjukpension har inarbetats i AGS-KL. Parternas överenskommelse som kommit till uttryck i Centrala och lokala protokollsanteckningar p. 3 har därmed fullföljts och anteckningen har utgått.

- Samordning vid särskild ålderspension

Reglerna om samordning med arbetslöshetsersättning i PFA § 21 har tagits bort. Däremot har reglerna om samordning med förvärvsinkomst i PFA § 22 tillförts ett förtydligande. Arbetstagare har rätt att samordningsfritt uppbära inkomst som arbetstagaren hade innan ansökan om särskild ålderspension lämnades till arbetsgivaren eller innan avtal om särskild ålderspension ingicks. För arbetstagare som erhåller särskild ålderspension på grund av avgångsskyldighet (brandmän) gäller att inkomsten blir samordningsfri under förutsättning att arbetstagaren hade den innan besked om avgångsskyldighet lämnades enligt 33 § LAS. Arbetsgivaren måste dock för att kunna åberopa bestämmelsen ha upplyst arbetstagaren om att sådant besked kommer att lämnas, senast en månad i förväg. Vidare bör det poängteras att även om besked enligt LAS lämnas mer än en månad i förväg, gäller som yttersta frist en månad.

- Regler om arbetsgivarens rätt att besluta om att tillämpa PFA trots förtidspension

Centrala och lokala protokollsanteckningar p. 3 har tillförts en mening med innebörden att arbetsgivaren kan, efter ansökan från arbetstagaren, besluta om att PFA skall gälla trots att arbetstagaren p.g.a. förtidspension, sjukbidrag eller arbetsskadelivränta har tjänat in framtida ålderspension.

- Intjänad pensionsrätt

I avtalets ursprungliga lydelse räknades den intjänade pensionen per 1997-12-31 om till ett engångsbelopp, den s.k. påsen. Detta gjordes främst av pedagogiska skäl. Det stod emellertid klart att en bieffekt av en sådan omräkning skulle komma att bli en icke önskvärd urholkning av värdet med kalkylräntan. Beräkningen av den intjänade har därför ändrats och utgörs i stället av en utfästelse om ett framtida årsbelopp. Detta har medfört att avtalet har följtändrats på en rad punkter. Vad avser de rättigheter som var knutna till engångsbeloppet är förändringarna dock enbart språkliga. Arbetstagare har således fortfarande möjlighet att använda värdet av den intjänade pensionen till temporär pension före 65 års ålder.

- Värdesäkring

Intjänad pensionsrätt värdesäkras från och med 2001 med inkomstbasbeloppet. Detta nya basbelopp har införts som ett inkomstindex och avser värdesäkring under aktiv tid. Metoden för beräkning av värdesäkring har skrivits om eftersom den intjänade pensionsrätten inte längre skall utgöra engångsbelopp.

- Temporär pension

Pensionsnämnden har fattat beslut om att när temporär pension utges livslång pension ska börja utges från samma tidpunkt. Avtalet har tillförts detta beslut i form av en anmärkning till § 12 p.5. Vidare har pensionsnämnden fattat beslut om att temporär pension kan tas ut helt eller delvis vilket har tillförts texten genom ändring i § 12 p. 4. I förtydligande syfte konstateras även att temporärt uttag kan avse kortare tid än fem år.

- Beräkningstidpunkter

Vid beräkning av de förmånsbaserade pensionerna i avtalet har tidpunkten för beräkning av årsmedelpoäng tydliggjorts såtillvida att avtalet kompletterats med beskrivning av de händelser som skall utgöra beräkningstidpunkt.

- Basbeloppsbegreppen

Basbeloppet tillkom i och med införandet av ATP 1960. Fram till 1980 följde basbeloppet strikt prisutvecklingen för all privat konsumtion. 1995 infördes det förhöjda prisbasbeloppet för beräkning av pensionspoäng och det s.k. inkomsttaket.

Inkomstbasbelopp infördes 1999 och belyser den genomsnittliga inkomstutvecklingen för förvärvsarbetande som är försäkrade för inkomstgrundande pension. Inkomstbasbeloppet motsvarar prisbasbeloppet 1960-1996 och det förhöjda prisbasbeloppet 1997-2001.

Avtalet har kompletterats utifrån dessa förutsättningar.

- Kompletterande ålderspension

Bestämmelserna om beräkning av kompletterande ålderspension har av pedagogiska skäl omformulerats. Innehållet har inte förändrats i sak.

Parterna har i en central protokollsanteckning uttalat att man är ense om att fortsätta förhandlingarna om kompletterande ålderspension med syfte att inom oförändrad kostnadsram träffa en överenskommelse senast 2000-12-31.

- Kompletterande änkepension

Övergångsbestämmelsen om kompletterande änkepension, dvs. rätt till efterlevandeskydd för lönedelar över 7,5 prisbasbelopp har tillförts ett andra moment. Rätten till kompletterande änkepension har utvidgats till att omfatta även efterlevande till arbetstagare som avlider efter avgång, under förutsättning att avgången skedde tidigast vid 61 års ålder. Denna rätt hindras inte av

att arbetstagaren bytt sin kompletterande ålderspension mot annan pensionslösning.

- Garantiregeln

Garantiregeln i Centrala och lokala protokollsanteckningar p.14 har skrivits om för att kunna tillämpas. Omskrivningen innebär ingen materiell förändring.

- Kapitelnumreringen

PFA har inte längre kapitelnumrering.

Kostnader

Förändringarna innebär inte några direkta kostnadsökningar. Avtalet har emellertid tillförts en interkommunal finansieringsprincip för arbetstagare som bytt anställning under det första halvåret 1998. Bestämmelsen innebär i korthet att den intjänade pensionsrätten delfinansieras med ett värde motsvarande livränta beräknad enligt PA-KL av den arbetsgivare som hade arbetstagaren anställd över årsskiftet 1997-98.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Förhandlingssektionen

Staffan Löwenborg

Anna Lind

Bilagor

PFA 98